

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 203/24

Luksemburgā, 2024. gada 19. decembrī

Tiesas spriedums apvienotajās lietās C-244/24 | [Kaduna]¹ un C-290/24 | [Abkez]²

No Ukrainas pārvietoto personu pagaidu aizsardzība: dalībvalsts, kura šo aizsardzību ir paplašinājusi un attiecinājusi uz noteiktām personu kategorijām, pārsniedzot Savienības tiesībās prasīto, var minēto aizsardzību šīm personām atņemt, negaidīdama saskaņā ar Savienības tiesībām piešķirtās pagaidu aizsardzības izbeigšanos

Nīderlandes iestādes sākotnēji bija nolēmušas pagaidu aizsardzības mehānismu no Ukrainas pārvietotajām personām paplašināt, attiecinot to uz citām personu kategorijām papildus tām, kuras minētas Savienības tiesībās. Taču vēlāk šīs iestādes nolēma fakultatīvo pagaidu aizsardzību atcelt. Spriedumā Tiesa apstiprina, ka šādā gadījumā dalībvalsts šīm personām pagaidu aizsardzību principā var atņemt, pirms beigusies saskaņā ar Savienības tiesībām piešķirtā pagaidu aizsardzība. Tomēr tik ilgi, kamēr fakultatīvā pagaidu aizsardzība joprojām ir spēkā, attiecībā uz šīm personām nevar pieņemt atgriešanas lēmumu.

2022. gadā pēc Krievijas armijas iebrukuma Ukrainā Eiropas Savienība ieviesa pagaidu aizsardzības mehānismu no Ukrainas pārvietotajām personām.³ Šo Eiropas mehānismu obligāti piemēro: i) Ukrainas valstspiederīgajiem, ii) bezvalstniekiem un trešo valstu, izņemot Ukrainu, valstspiederīgajiem, kuri saņēmuši starptautisko aizsardzību vai līdzvērtīgu valsts aizsardzību, iii) pirmo divu kategoriju pārstāvju ģimenes locekļiem un iv) bezvalstniekiem un trešo valstu, izņemot Ukrainu, valstspiederīgajiem, kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Ukrainā un kuri nevar drošos un ilglaičīgos apstākļos atgriezties savā izcelsmes valstī vai reģionā.

Tomēr dalībvalstīm ir tiesības šo pagaidu aizsardzību paplašināt, attiecinot to uz ikvienu citu tāda paša iemesla dēļ no Ukrainas pārvietotu personu kategoriju.

Nīderlandes iestādes sākotnēji piešķīra pagaidu aizsardzību visiem, kuriem bija – tostarp pagaidu – uzturēšanās atļauja Ukrainā. Taču vēlāk šīs iestādes nolēma šādu aizsardzību attiecināt tikai uz šaurāku personu kategoriju, proti, tiem, kuriem bija pastāvīgās uzturēšanās atļauja Ukrainā. Vairākas personas, kurām nav šādas pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, bet kurām jau bija piešķirta **fakultatīva pagaidu aizsardzība** Nīderlandē, vērsās Nīderlandes tiesās.

Nīderlandes Valsts padome un Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Amsterdamā, uzdeva Tiesai jautājumus par iespēju dalībvalstij izbeigt šajā kontekstā piešķirto fakultatīvo aizsardzību un tās nosacījumiem.

Spriedumā tiesa atgādina, ka pagaidu un tūlītējas aizsardzības mehānismam, kas ir solidaritātes un taisnīga atbildības sadalījuma starp dalībvalstīm principa izpausme, piemīt izņēmuma raksturs, un tam jābūt piemērojamam tikai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumos.

Šajā kontekstā dalībvalsts, kas piešķirusi **fakultatīvu pagaidu aizsardzību personu kategorijai, principā šo**

aizsardzību minētajām personām var atņemt. Dalībvalstis var izlemt piešķirtās fakultatīvās pagaidu aizsardzības ilgumu – ar nosacījumu, ka tā nesākas pirms un nebeidzas pēc pagaidu aizsardzības, kuru piešķirušas Savienības iestādes.

Turklāt šai dalībvalstij ir pienākums piešķirt fakultatīvās pagaidu aizsardzības saņēmējiem uzturēšanās atļauju, kas tiem ļauj uzturēties tās teritorijā, kamēr šī aizsardzība tiem nav atņemta.

No tā izriet, ka tikmēr, kamēr šīs personas turpina saņemt fakultatīvo pagaidu aizsardzību, tās uzturas attiecīgās dalībvalsts teritorijā likumīgi. Tātad attiecībā uz tām nevar tikt pieņemts atgriešanas lēmums, pirms konkrētā dalībvalsts nav šo fakultatīvo aizsardzību izbeigusi.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Sprieduma [pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

¹ Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

² Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

³ Padomes [Īstenošanas lēmums \(ES\) 2022/382](#) (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta izpratnē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu.